

Видео 9: Стратегиска оцена за влијание врз животна средина Февруари 2023 година

Вклучете се за поголема заштита на животната средина при изработката на плански и стратешки документи!

Стратегиска оцена се спроведува на плански документи кои се подготвуваат во разни области со кои се создава основа за изведување на проекти за кои се врши оцена на влијанието врз животната средина или на сите плански документи со кои се уредува управувањето со заштитените подрачја прогласени согласно со закон или пак можат да влијаат врз тие подрачја.

Стратегиска оцена се изработува на пример за плански документи кои содржат мерки и активности за планирањето на развојот на земјоделството и развојот на руралните подрачја, мерките на земјоделската политика; плански документи кои се однесуваат на дефинирање на среднорочни и годишни програми за изградба, реконструкција и одржување на патиштата; плански документи кои се однесуваат на просторно и урбанистичко планирање на територијата на државата, општините, градот Скопје и општините во градот Скопје и слично.

- За плански документи, со кои се одредува користење на мали области од локално значење и со кои се предвидуваат мали измени на планските документи, стратегиска оцена ќе се врши само кога органот кој го подготвува планскиот документ ќе утврди дека има значајни влијанија врз животната средина и врз здравјето на луѓето согласно со посебната уредба донесена врз основа на Законот за животната средина.

- Критериуми врз основа на кои се определува дали определен плански документ би можел да има значително влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето се следните:

- степенот до кој планскиот документ влијае врз другите плански документи во хиерархијата;
- проблеми во животната средина релевантни за планскиот документ;
- кумулативната природа на влијанијата врз животната средина и животот и здравјето на луѓето;
- построги стандарди за животна средина или гранични вредности на емисии,

Во Одлуката со која се определува дали одреден плански документ би можел да има значително влијание врз животната средина и животот и здравјето на луѓето се образложува одделно секој од претходно наведените критериуми.

- Органот кој го подготвува планскиот документ е должен да донесе одлука за спроведување или одлука за не спроведување на стратегиска оцена во која се образложени причините за спроведувањето, односно не спроведувањето согласно со критериумите кои претходно ги споменавме.

- Органот кој го подготвува планскиот документ е должен да ги определи органите засегнати од имплементацијата на планскиот документ и да ги консултира истите при донесувањето на одлуката за спроведување, односно не спроведување на стратегиската оцена, како и во текот на спроведувањето на стратегиската оцена.

- Органот што го подготвува планскиот документ во рок од пет дена од денот на донесувањето на одлуката за дали треба да се спроведе или не стратегиска оцена,

заедно со формуларите кои ги пропишува Законот за животната средина е должен да ги објави на својата веб страница.

- Против одлуката за спроведување или не спроведување на стратегиска оцена, јавноста има право на жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

- Органот што го подготвува планскиот документ во рок од пет дена од денот на донесувањето на одлуката за спроведување или не спроведување на стратегиска оцена, заедно со формуларите кои ги пропишува Законот за животната средина, како и другите придружни документи е должен да ги достави до Министерството за животна средина и просторно планирање.

- Министерството за животна средина и просторно планирање доколку оцени дека се исполнети условите за спроведување на стратегиската оцена на планскиот документ или истиот има значителни влијанија врз животната средина и здравјето на луѓето ќе донесе решение со кое го задолжува органот што го подготвува планскиот документ да спроведе стратегиска оцена на истиот.

- Против ова решение засегнатата јавност, како и органот што го подготвува документот имаат право на жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

- Кога е потребно спроведување на стратегиска оцена на влијанијата врз животната средина, органот кој го подготвува планскиот документ изготвува извештај за стратегиска оцена на животната средина пред да биде истиот доставен на усвојување од надлежниот орган.

- Доколку за одреден плански документ се бара да се носи во две фази и тоа како нацрт и предлог на план, извештајот за стратегиската оцена на животната средина за планскиот документ се подготвува пред утврдувањето на нацрт на планскиот документ и истиот е составен дел на предложениот нацрт на плански документ.

- При определувањето на обемот и на деталноста на информациите во извештајот за животната средина, органот кој ја спроведува стратегиската оцена е должен да побара мислење од органите кои се засегнати од имплементацијата на планскиот документ.

- Пред започнување на постапката за усвојување на планскиот документ, органот кој го подготвува планскиот документ, објавува информации кои се однесуваат на нацртот на планскиот документ и извештајот за животната средина, местото каде што може да се разгледа нацртот на планскиот документ заедно со информација за постапката за учество на јавноста.

- Министерството за животна средина и просторно планирање и органите засегнати од имплементацијата на планските документи, правните и физичките лица и јавноста можат да го достават своето мислење во врска со нацртот на планскиот документ и извештајот за животната средина, до органот кој го подготвува планскиот документ. Органот кој го подготвува планскиот документ е должен, при неговата изработка, да ги земе предвид добиените мислењата.

Извештајот од консултација со јавноста се подготвува врз основа на посебната уредба со која се уредува учеството на јавноста, а која ја носи Владата на предлог на Министерството за животна средина и просторно планирање.

- Органите треба да ја информираат јавноста и невладините организации, по пат на јавни известувања објавени во најмалку еден дневен весник достапен на целата територија на Република Северна Македонија и на Интернет страницата на органот, и/или по пат на јавни известувања објавени преку електронските медиуми чија програма е достапна согласно територијалната надлежност на органот.
- Во зависност од видот и содржината на прописот и/или планскиот документ, органот ја определува засегнатата јавност преку определување на субјекти врз кои може да влијае спроведувањето на прописот и/или планскиот документ, замајки ги предвид следните критериуми: економски, социјални и еколошки.
- Органот за изработката на плански документ треба да обезбеди услови за учество на засегнатата јавност со одржување на најмалку една јавна расправа и да го стави нацрт прописот и нацрт планскиот документ на јавен увид и на својата веб страна.
- Органот за изработка на планскиот документ во рок од 30 дена од денот на завршувањето на јавниот увид, треба да достави поединечен или збирен одговор на сите пристигнати забелешки, мислења и предлози по прописот и/или планскиот документ.
- Органот треба да подготви извештај од консултацијата со јавноста и истиот да го објави на својата веб страница.
- Органот кој го подготвува планскиот документ е должен во извештајот за животната средина да ги вгради мислењата добиени во постапката за консултација со јавноста
- Министерството за животна средина и просторно планирање ја оценува соодветноста на извештајот за животната средина
- Оцената на соодветност на извештајот за животна средина Министерството за животна средина и просторно планирање ја објавува на својата веб страница
- Органот кој го усвојува планскиот документ е должен да ја објави одлуката за усвојувањето и за тоа да ги извести засегнатите органи и јавноста
- Органот кој го усвоил планскиот документ на својата веб страница го објавува усвоениот плански документ.
- Органот кој го подготвува планскиот документ е должен да ги следи ефектите врз животната средина и врз здравјето на луѓето од спроведувањето на планскиот документ, со цел во рана фаза да се согледаат непредвидените негативни ефекти и да се преземат соодветните дејствија за поправање на состојбата.
- Во случај на согледани негативни ефекти од спроведувањето на планскиот документ, органот кој го подготвува планскиот документ, како и друго правно и физичко лице и здруженија на граѓани од областа на животната средина се должни за тоа да го известат Министерството за животна средина и просторно планирање.

Доколку сте еколошка граѓанска организација и сакате да се вклучите во постапката за стратесиска оценка, контактирајте го Македонското здружение на млади правници за да добиете дополнителни информации преку Програмата за правна и менторска поддршка на еколошки граѓански организации.